PR KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA LOYIHAVIY TA’LIM VA RAQAMLI HIKOYA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

J.B. Jumabaev
Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti, Nukus, O‘zbekiston
tayanch doktorant,
E-mail: jumabaevj777@gmail.com
ORCID: 0009-0000-3599-2407
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.23916631

Annotatsiya. Tezisda bo‘lajak texnologiya o‘qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirishda loyihaviy ta’lim va raqamli hikoya (digital storytelling) texnologiyalarining imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. Ikki texnologiyani bir-biriga bog‘lab qo‘llashning tashkiliy shartlari va talaba faoliyati natijasida yaratiladigan mahsulotlar tavsiflanadi.

Kalit so‘zlar: PR kompetensiyasi, loyihaviy ta’lim, digital storytelling, raqamli hikoya, texnologiya o‘qituvchisi, innovatsion yondashuv.

Аннотация. В тезисах рассматриваются возможности проектного обучения и технологии цифрового повествования (digital storytelling) в развитии PR-компетенции будущих учителей технологии. Описаны организационные условия совместного применения двух технологий и продукты, создаваемые студентами в ходе работы.

Ключевые слова: PR-компетенция, проектное обучение, digital storytelling, цифровое повествование, учитель технологии, инновационный подход.

Abstract. The theses consider the potential of project-based learning and digital storytelling for developing the PR competence of future technology teachers. The organisational conditions for combining the two technologies and the products created by students in the course of this work are described.

Keywords: PR competence, project-based learning, digital storytelling, technology teacher, innovative approach.

Kirish. Jamoatchilik bilan muloqot ko‘nikmalari faqat ma’ruza orqali shakllanmaydi: ular real auditoriya bilan ishlash, xato qilish va natijani tahlil qilish jarayonida rivojlanadi. Shu sababli bo‘lajak texnologiya o‘qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirishda talabani faol harakatga undaydigan va aniq mahsulot bilan yakunlanadigan innovatsion texnologiyalarni tanlash muhim ahamiyatga ega.

Materiallar va metodlar. Loyihaviy ta’lim bo‘yicha tadqiqotlar [1], tajribaviy o‘qitish nazariyasi [2], raqamli hikoya texnologiyasiga oid ishlar [3] va TPACK modeli [4] didaktik imkoniyatlari bo‘yicha qiyosiy tahlil qilindi; ularning texnologik ta’lim mazmuniga mosligi pedagogik modellashtirish orqali baholandi.

Natijalar. Loyihaviy ta’lim va raqamli hikoya bir-birini to‘ldirishi aniqlandi. Loyiha (masalan, “Texnologiya ko‘rgazmasi” yoki “Usta-shogird yarmarkasi”) talabaga real tadbirni rejalashtirish, rollarni taqsimlash va hamkorlar bilan muloqot qilish tajribasini beradi. Raqamli hikoya esa shu loyihaning natijasini qisqa video-lavha, foto-hikoya yoki taqdimot ko‘rinishida auditoriyaga yetkazish vositasi bo‘lib xizmat qiladi. Ikki texnologiyani bog‘lashning uch sharti ajratildi: talaba loyihani boshlashdan oldin auditoriyani tavsiflaydi; asosiy g‘oyani bitta gapda ifodalab, ssenariyni shunga bo‘ysundiradi; tayyor mahsulotni auditoriya fikri asosida tahlil qilib, mediaportfolioga kiritadi.

Muhokama. B. Robin raqamli hikoyani o‘quvchilarning raqamli, texnologik, vizual va axborot savodxonligini birgalikda rivojlantiruvchi vosita sifatida tavsiflaydi [3]. PR kompetensiyasi uchun uning qiymati shundaki, talaba “Nimani ko‘rsataman?” degan savol bilan birga “Kimga va nima uchun?” degan savolga ham javob berishga o‘rganadi. TPACK modeli nuqtayi nazaridan esa raqamli vosita pedagogik maqsad va fan mazmuni bilan bog‘langandagina samarali bo‘ladi [4]; shu bois video yaratish loyihaning o‘zidan ajratilmasligi kerak.

Xulosa. Loyihaviy ta’lim va raqamli hikoya texnologiyalarini birgalikda qo‘llash bo‘lajak texnologiya o‘qituvchilarida PR kompetensiyasining faoliyatli-texnologik va refleksiv-baholovchi komponentlarini rivojlantirishda samarali yo‘l hisoblanadi. Uni pedagogik amaliyot davrida real maktab auditoriyasi bilan amalga oshirish natijani yanada mustahkamlaydi.

Adabiyotlar

1. Thomas J.W. A Review of Research on Project-Based Learning. San Rafael, CA: The Autodesk Foundation; 2000.

2. Kolb D.A. Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall; 1984.

3. Robin B.R. Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. Theory Into Practice. 2008; 47(3): 220–228.

4. Mishra P., Koehler M.J. Technological pedagogical content knowledge: A framework for teacher knowledge. Teachers College Record. 2006; 108(6): 1017–1054.